

Azərbaycan–Gürcüstan dostluğu “Qafqaz evi”nin möhkəm özülüdür

Müsaibimiz Gürcüstan Strateji Planlaşdırma Mərkəzinin rəhbəri, xalqımızın dostu Levan Mamaladzedir

Gürcüstanda “Xarici təsirlərin şəffaflığı haqqında” qanun layihəsi istər ölkə daxilində, istərsə də beynəlxalq aləmdə əks-səda doğurub. Rəsmi Tbilisi belə bir qanun layihəsinin qəbul edilməsini milli suverenliyinin qorunması ilə əlaqələndirir. Qanun layihəsinə etiraz edən müxalifət nümayəndələri isə bunun əksini iddia edirlər. Gürcüstan Strateji Planlaşdırma Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Levan Mamaladze XalqTV-yə müsahibəsində bildirdi ki, sözügedən qanun layihəsi, sadəcə, bəhanədir və Gürcüstanda iqtidar-müxalifət qarşılıqlı arxasında böyük güclərin Cənubi Qafqaz regionu ətrafında kəskin mübarizəsi dayanır.

Müsaibəni müəyyən ixtisarlara XQ oxucularına təqdim edirik.

– Cənab Mamaladze, “Xarici təsirlərin şəffaflığı haqqında” qanun layihəsinə müxalifət etiraz etməkdən yorulmur. Kimdir bu etiraz aksiyalarını təşkil edənlər? Niyə onlar bu qanunun “antidemokratik” olduğunu düşünürlər?

– Bu regionda çox böyük maraqlar kəşir. Prezident İlham Əliyev unikal nümunə göstərdi, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Azərbaycan nəinki problemi həll etdi, Qarabağ məsələsi, ümumiyyətlə, gündəmdən çıxarıldı. Əvvəllər müxtəlif epoxalarda, necə deyirlər, məsələ ətrafında oyunlar qurulurdu. Bu oyunlar da əsasən kənar qüvvələr tərəfindən aparılırdı. Bilirsiniz, imperiyalar dəyişir, adları dəyişir, amma maraqları dəyişmir. Buna görə də, Qarabağ məsələsi bu regionda həmişə təsir vasitəsi olub. Prezident İlham Əliyev bu problemi həll etməklə, region üçün təhlükəni birdəfəlik aradan qaldırdı.

Deməli, təsir aləti yox oldu və birdən-birə Azərbaycan “anti-demokratik” ölkəyə “çevrildi”. Mən o dövrlərdən danışım ki, artıq onlar region ölkələrinə təsir göstərmək vasitəsindən məhrum olublar.

Qəribədir, üç il öncə Azərbaycan demokratik ölkə idi, indisə nədənsə “anti-demokratik” oldu. Nəyə görə? Tamaşaçılar, oxucular bunu anlamalıdır. Həmin ölkələr incik düşüblər ki, həmin rıcağı itiriblər. Azərbaycan rəhbərliyi onilliklər ərzində elə bir ağılla siyasət yürütdü ki, Qarabağ problemi ortadan qaldı. İndi həmin güclər heç bir əsas olmadan sanksiyalardan danışır, Azərbaycana təhdidlər səsləndirirlər. İndi Fransaya tapşırıq verirlər ki, Ermənistanə kömək etsin. Amma ermənilər artıq anlayırlar ki, onlar böyük dövrə vurdular, otuz il keçdi, nə qədər insan öldü. Orada heç nə inkişaf etmədi. İndi ermənilər görürlər ki, bütün bu cəhdlər əbəs yerə imiş.

Azərbaycan siyasətilə göstərdi ki, onunla hesablaşmaq lazımdır. Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində demişdi ki, əgər gürcülər, azərbaycanlılar, ermənilər və digər millətlər Gürcüstanda heç bir problem olmadan yaşaya yaşaya bilirlərsə, nəyə görə Azərbaycanda yaşaya bilməsinlər? İndi həmin kənar qüvvələr, imperiyalar çalışırlar ki, buna mane olsunlar, ancaq istəklərinə nail ola bilmirlər. Sanksiyalar, müəyyən absurd damğalar məhz bununla bağlıdır.

Bilmirəm, bunu necə izah etdim, ancaq istəyirəm, hamı bilsin ki, indi bütün bunlar Gürcüstanə keçir. Nəyə görə? Siz sual verdiyiniz ki, Gürcüstanda nəyə görə etiraz edirlər?

Bilirsiniz, şəffaflığın heç bir alternativi yoxdur, amma heç kim bundan danışmır. Gürcüstan hökuməti deyir ki, xarici təsirlərin şəffaflığını təmin etmək üçün belə bir qanun layihəsinə qəbul edir. Xarici təsir nədən ibarətdir? Baxın, xarici ölkələrdə, Avropada, ABŞ-da necə işləyirlər? Onların pulu var, özləri qeyri-hökumət təşkilatları yaradırlar və həmin təşkilatları maliyyələşdirirlər. QHT-lərə bağlı media strukturları, siyasi təşkilat təsis edirlər. Belə təşkilatlar maliyyə vəsaitləri aldıkları ölkələrin təlimatları əsasında fəaliyyət göstərirlər. Həmin təşkilatlar tapşırıqları, mövqeləri səsləndirirlər. Sonra QHT-lərin dediklərini gürcü xalqının mövqeyi kimi qələmə verir və buna reaksiya göstərməyə başlayırlar. Digər ölkələrdə də eyni ssenari üzrə hərəkət edirlər.

Rəsmi Tbilisinin istədiyi şəffaflıq nədən ibarətdir? Xaricdən maliyyələşən təşkilatdan tələb olunur ki, alınan vəsaitin məbləğini və hansı istiqamətlər üzrə xərcləndiyini rəsmi qaydada elan etsin. Axı burada ABŞ-dakı kimi, ciddi və sərt məhdudlaşdırıcı tələblər yoxdur. Bu yaxınlarda analoji qanun Fransada qəbul olunub. Polşa, Macarıstan, Avstriya və digər ölkələrdə də belə qanun qüvvədədir. Gürcüstan daha demokratik variant təklif edir, amma tənqid olunur. Bilirsiniz, söhbət milyonlarla dollar vəsaitdən gedir. Rəsmi Tbilisi kiçik ölkə olduğu üçün bu qədər vəsaitin haradan gəldiyini və haraya xərcləndiyini bilmək istəyir. Təsəvvür edin, nə qədər niyyətə, gənc bu QHT sistemində qoşulub. Heç kim qanun layihəsinin şəffaflığından danışmaq istəmir, çünki, bu, bir oyundur. Mən deyərdim ki, bu, təhlükəsizlik xidmətlərinin oyunudur.

Qərb deyir ki, əgər qanun layihəsinə qəbul etsəniz, o zaman Avropaya yolunuz bağlanacaq. Nəyə görə? Axı Avropa ideologiyası demokratiyə və şəffaflığa tələb edir. Amma indi onlar bizə deyirlər ki, qanun layihəsinə qəbul etməyin, halbuki özləri həmin qanundan istifadə edirlər. Deməli, onlar bizim dövlətə, suverenliyimizə hörmət etməzlər və eyni zamanda, qorxurlar, çünki nəyisə gizlədirlər. Bəs onlar niyə qorxurlar, nəyi gizlədirlər? Şəffaflıqdan niyə ehtiyat edirlər? Burada cavabı olmayan suallar meydana çıxır. Onlar hər hansı bir izah vermədən deyirlər ki, qanun layihəsi qəbul edilməməlidir, vassalam! Qəbul edərsinizsə, Qərbə yolunuz bağlanacaq. Bax bu, onların ideologiyasıdır. Onlar elə bir ideologiya yaradırlar ki, Avropa cəzəbetmə mərkəzinə çevrilir. Biz də Avropanı istəyirik, üzv olmağa namizəd statusu almışıq. Amma indi onlar deyirlər ki, yol bağlanacaq. Belə ideologiya ortaya atıblar ki, avrointegrasiyaya qarşı olan hər şey Rusiyanındır. Bu da bir siyasi texnologiya addımıdır.

– Avropa Parlamenti Avropa Komissiyasını Gürcüstanı Aİ-yə üzv olmaq üçün namizədlik statusundan məhrum etməyə çağırıb. Gürcüstanı Aİ ilə vizasız rejimdən məhrum etmək çağırışları da eşidilir. Bütün bunlar nəyi sübut edir?

– Dediklərimizə əlavə etmək istəyirəm ki, hazırda Gürcüstanə təzyiqlər səbəbsiz deyil. Azərbaycan ilə Gürcüstan bir-birinə sıx bağlıdırlar. Əgər onlar Gürcüstanı öz tərəflərinə çəka bilsələr, hesab edin ki, region bağlanacaq. Buna görə də, Gürcüstanda inqilab edib onlara sərf edən insanları hakimiyyətə gətirmək istəyirlər. Hazırda bu proses gedir. Gürcüstan iki dəfə dövlət çevrilişinə məruz qalıb. Onlar bunu inqilab adlandırdılar, hansı inqilabdan danışmaq olar? Bütün bunlar xaricdən sifariş olunub. 2003-cü ildə Mixail Saakaşvilini hakimiyyətə gətirdilər və həmin dövr nə qədər anti-demokratik olsa da, Qərb onu təhqid etmədi. Çünki Qərbin məhsulu idi. Üç il öncə çevrilişə yenə də cəhd oldu, indi də bu istəklərdən əl çəkmirlər. Əgər onlar Gürcüstanə təsir rıcağını itirsələr, istədikləri oyunu oynaya bilməyəcəklər və gürcü dövlətilə hesablaşmağa məcbur olacaqlar.

İndi Avropa Parlamenti Gürcüstanla bağlı Avropa İttifaqına müraciət edib. Bilirsiniz ki, Avropa Parlamentinin qərarları tövsiyə xarakterlidir və bununla belə, həmin qərarlar siyasi proseslərə təsir göstərir. Burada da pulla ələ alınmış deputatlar var. Bunu elə-belə demirəm, Gürcüstanə qarşı çıxış edən avropalı deputatlar pulla ələ alınmışlardır.

İndi Gürcüstanla Aİ arasında vizasız gediş-gəlişin dayandırılması ilə bağlı müzakirələrin aparılması təsadüfi deyil. Bilirsiniz, fərdi sanksiyalar ölkə əhəlinə təsir göstərmir. Lakin vizasız rejimin ləğvi hamıya təsir edir. Bu, əhalidə narazılığın baş qaldırması üçün edilir. Yəni, bununla narazı olanların sayını artırmaq istəyirlər. Bütün bunlar siyasi texnologiyadır. Gürcüstanə artıq ABŞ-dan, Avropadan və Ukraynadan kütləvi etiraz nümayişlərinin təşkili üzrə tanınmış mütəxəssislər gəliblər. Biz artıq Tbilisidə zorakılıq elementlərini özündə daşıyan hərəkətləri müşahidə etdik. Gəncləri vizasız rejimin dayandırılacağı ilə qorxudaraq qarşılıqlı arxasında, etirazların daha da kütləvi hal almasına çalışırlar.

Bütün bunlar haraya aparır? Çevriliş edib hakimiyyətə öz adamlarını gətirmək istəyirlər. Bəs belə hakimiyyət onların nəyinə lazımdır? Ona görə ki, Gürcüstan regionda ayırıcı xəttin çəkilməsi üçün mühüm rıcaqdır, yəni bizim ölkədə hakimiyyəti nəzarətə götürməklə Şərqi-Qərb logistik yollarını qapamaq, eyni zamanda, Gürcüstanı Rusiya ilə qarşılıqlı əlaqədən məhrum etmək istəyirlər. Ukraynada müharibə aparır

Rusiya ilə qarşılıqlı əlaqədə kiçik Gürcüstandan nə qalacaq? Bilirsiniz, onlar bizi böyük riskə təhrik edirlər.

Rusiyanın da öz maraqları var və biz Rusiyadan çox zərər çəkmişik. Ərazimizin 20 faizi işğal olunub, biz də buna reaksiya verməyə çalışırıq. Əgər Rusiya görsə ki, Gürcüstanda onun maraqlarına təhlükə yaranan vəziyyət yaranıb, o zaman Moskva buna reaksiya verəcək. Rusiya bəhanə tapıb hərbi müdaxilə edəcək. Yəni biz də belə bir müdaxilənin astanasındayıq və bu, ABŞ-ı ehtiyatlı olmağa vadar edən faktordur. Qərb çox gözəl bilir ki, Rusiya Gürcüstanə hərbi müdaxilə edərsə, heç kimə kömək edə bilməyəcək. Çünki Gürcüstan NATO-nun üzvü deyil, bizim dəniz sahillərində NATO gəmiləri dayanmayıb. Bizi, sadəcə, sözlə müdafiə edirlər. Gürcüstanə qarşı Rusiya tərəfindən hər hansı bir hərbi müdaxilə baş verərsə, Qərb bizim ölkədə indi malik olduğu təsiri, ümumiyyətlə, itirəcək. Buna görə də, hazırda Gürcüstanda bu mübarizə gedir...

– Tbilisi şəhərindəki vəziyyəti necə qiymətləndirirsiniz? Bu, 10 il əvvəl Kiyev Maydanında gördüyümüzə bənzəyirmi?

– On üç il əvvəl birlikdə Ukraynada yaşadım. Bütün bunları yaxşı bilirəm, çünki proseslər gözümdən öndürə baş vermişdi. O zamankı Gürcüstan və Ukrayna hadisələri arasında çox oxşarlıq var. Məsələn, ABŞ 5 milyard dollar xərcləyib yeddi il ərzində Qərbi Ukraynada onun kimi düşünən yeni nəsil yetişdirdi. Həmin nəsil də Maydanda onlara verilən tapşırıqları yerinə yetirdilər. Bu gün Gürcüstanın real olaraq maydanlaşdırılması prosesi gedir. Bilirsiniz, onlar Gürcüstan üçün necə bir layihə hazırlayıblar? Həmin layihə Gürcüstanə uyğunlaşdırılıb. Mən baxıram, etirazlarda gənclər əllərində şam tuturlar, kilsəyə gedirlər, lazım gələndə aqressiya nümayiş etdirirlər.

– Baş nazir İrakli Kobaxidze Vaşinqtonun sözügedən qanun layihəsinə baxılmasını dayandırmaq tələbinə etiraz olaraq ABŞ-a səfərdən imtina edib. Sizcə, bu, Gürcüstan və ABŞ münasibətlərinə necə təsir edəcək? Vaşinqtondan artıq belə bəyanatlar səsləndirilir ki, sözügedən qanun layihəsi qəbul edilərsə, bu, Gürcüstanla ABŞ arasında münasibətlərə mənfi təsir göstərəcək.

– Maraqlı sualdır. Mən hesab edirəm ki, Baş nazir getməli idi. Amerikalıların nə demək istədiklərini, nə düşündüklərini bilmək bizim üçün bu, çox faydalı olardı. Əgər Birləşmiş Ştatlar nəyisə gizlətmirlərsə və bizi ondan asılı ölkə kimi görmürlərsə, Baş nazir Kobaxidze ABŞ-dan cavab ala bilər.

O ki qaldı, ABŞ-dan səsləndirilən bəyanatlarla, Vaşinqtonun da məsələyə dair arqumentləri yoxdur. Onlar da deyirlər ki, biz sizə icazə vermirik, yoxsa sizi cəzalandıracağıq. Baxın, indi onlar istəyirlər ki, bizi cəzalandırınsınlar. Bilirsiniz, ABŞ çox təhlükəli oyun oynayır. Onlar hələ çoxdan bizi NATO-ya qəbul edə bilirdilər. Ancaq bunu etmədilər, ona görə ki, NATO-da Fransa və Almaniya həmişə Rusiyaya xoş gəlmək istəyirdilər. Bütün bunlar 2008-ci ildə baş vermişdi. Biz bunu çox yaxşı görürük. Onların bizə nə iradı ola bilər? Biz heç nə ilə müdafiə olunmamışıq. İndi Baltik ölkələri NATO-da olduqlarından cəsarətli bəyanatlar səsləndirirlər. Ancaq Gürcüstan NATO üzvü deyil və indi biz hansısa vədlərə inanaraq milli suverenliyimizi necə təhlükə altına ata bilərik? Ukraynaya baxın, orada gedən müharibə Qərb ölkələrinin günahıdır. Mən münasibətin səbəblərindən danışmıram, bu, ayrı mövzudur. Amma biz Qərbin Ukraynaya verdiyi silahları gördük. Rusiyanın Kiyevi ələ keçirmək planı alınmadıqdan sonra Qərb Ukraynaya rusları əvvəlki sərhədlərə qədər geri çəkməsinə

kömək edə bilərdi. Ancaq Qərb paslanmış sovet texnikasını hesabdan silməklə məşğul oldu. İndi ruslar hücumə keçirlər və bunda günah kimdədir?

İndi cənab Müller deyir ki, biz risk edirik, mən sual vermək istəyirəm: Gürcüstan nə ilə risk edir? ABŞ bizə heç bir kömək etmədi. Gərək həqiqəti deyərsən. Hazırda biz hər tərəfdən böyük risklə üz-üzəyik, onlar bizə təzyiqlər göstərirlər. Nəyə görə? Ona görə ki, Gürcüstan öz milli suverenliyini qorumaq qərarına gəlib. Gürcüstan qərar verib ki, bizə dövlət, tərəfdaş kimi hörmət edilməlidir.

– Gürcüstan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti mayın 8-də belə bir məlumat yaydı ki, Ukraynada olan gürcü döyüşçülərinin mümkün iştirakı ilə Tbilisidə parlament qarşısında etirazçıların xüsusi təyinatlı dəstələrin nümayəndələrinə qarşı təxribat törətməyi və polislərin nümayişçilərinin tərəfinə keçmələrini səhnələşdirməyi planlaşdırırlar. Necə düşünürsünüz, küçə etirazları Gürcüstanda sabitliyi poza bilərmi? Onların bunu etməyə potensial varmı?

– ABŞ-ın çevriliş və ya inqilab texnologiyalarını təkmilləşdirdiyini nəzərə alsaq, heç nəyi istisna etmək olmaz. Mən bir mütəxəssis kimi görürəm ki, hazırda proseslər qaynar mərhələdədir. Mayın 11-də Avropa gəncləri başlayacaq və proses daha qaynar mərhələyə keçəcək. Biz görürük ki, gənclərə dəyənək paylayırlar və bunu ona görə edirlər ki, dövlətin əsaslarını zəiflətsinlər. Yəni göstərmək istəyirlər ki, quru, dövlət mühafizə orqanlarında, digər qurumlarda parçalanma var. Hətta, belə bir variant da ola bilər ki, qurban da olsun. Çünki istənilən zorakılığa qurban lazımdır ki, proseslər daha aqressiv mərhələyə keçsin. Bütün bunlar siyasi texnologiyalardır və bundan insanlar ziyan görürlər.

Yadımdadırsa, 2003-cü ildə CNN Bakıda ölmüş körpənin fonunda yayım aparırdı. Dünyaya xəbər yayırdılar ki, baxın, Bakıda etirazlar var, hətta körpə həyatını itirib. Sonra məlum oldu ki, həmin körpə ölməyib. O zaman siyasi texnologiyalar təkmi deyildi, indi vəziyyət başqadır, manipulyasiya alətləri daha da təkmişdirilib. O zaman Azərbaycanda həyata keçirmək istədikləri alınmadı, çünki dövlət sistemi güclü idi və Qərbin oyununun baş tutmasına imkan verilmədi. Gürcüstanda isə bu, iki dəfə baş verdi. İndi üçüncü dəfə çevriliş etmək istəyirlər. Ona görə düşünürəm ki, Gürcüstanda aqressiya olacaq. Ancaq dövlət də ötn hadisələrdən nəticə çıxarır və bu proseslər bizim üçün yenilik deyil. Hesab edirəm ki, hökumət zəruri addımları atmalıdır. Gürcüstan hökuməti nümayişçilərə qarşı yox, ölkə gənclərini idarə edən destruktiv qüvvələrə qarşı ölçü götürməlidir.

Bundan başqa, hamıya nəyi riskə atdığımızı başa salmaq lazımdır. Biz suverenliyimizi itirmək riski ilə üzləşə bilərik. Mən bu sözü deməkdən qorxmuram. Rusiyaya problem yaranan vəziyyət yaranarsa, Moskva buna reaksiya verəcək. Ruslar Tbilisidən 60 kilometr uzaqda dayanıblar. Qərb anlamalıdır ki, Gürcüstanın istədiyi “qızıl ortanı” tapmaq lazımdır. Biz öz dövlətimizi inkişaf etdirmək istəyirik və əgər Qərb Gürcüstanı Avropa İttifaqına integrasiya etmək istəyirsə, o zaman bu prosesi sürətləndirməlidir. Bunu da elə etmək lazımdır ki, Rusiyanın təhlükəsizliyinə problem yaratmasın. Əgər onlar bunu nə qədər tez anlasalar, bir o qədər yaxşı olar. Əks-təqdirdə onlar hər şeyi itirə bilərlər və biz, əlbəttə ki, bundan ziyan görürük.

Müsaibəni apardı:
Səbuhi MƏMMƏDOV
XQ